

Satavesi-ohjelma

Karvianjoki-ryhmä
Muistio 2/2013

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Karvianjoki-vesistöalueryhmä

kokous 2/2013

Aika: Maanantai 14.10.2013 klo 17:30–19:30

Paikka: **Eteläpään matkailukeskus**
Eteläpääntie 2, 29810 Siikainen

Läsnä: Hannu Hakamäki, Veijo Heikkilä, Jaakko Hovi, Harri Huhtinen, Jorma Huuhtanen, Tapani Hänninen, Anssi Joutsenlahti, Jorma Järvensivu, Sanna Kipinä-Salokannel, Christian Koivula, Pauli Lanne, Elina Liinaharja, Altti Luoma, Timo Pitkäranta, Hannele Pohjavirta, Jorma Pohjavirta, Kimmo Puosi, Kari Ranta-aho, Johanna Rinne, Matti Rehula, Paavo Risku, Laila Ryyänen, Kati Saarni, Anne Savola, Markku Suominen, Ari Uusimäki, Juha Vanhapaasto, Jukka Vanhatalo, Martti Yliluoma

Asialista

17:00 Saapuminen ja tulokahvit

17:30 1. Avaus ja tervehdyssanat

Siikaisten kunnanhallituksen puheenjohtaja Jukka Vanhatalo toivotti ryhmän tervetulleeksi Siikaisiin. Siikaisissa on koettu kaksi vuosisadan tulvaa viime syksynä ja keväänä. Siikaisjärven ongelmana on tulvaherkkyys, Niemijärvi-Itäjärven uoma on ahdas, ja nopeita veden nousuja ei pystytä hallitsemaan. Meneillään on patohanke: pato on tehty kivistä ja maaineksista melko omatoimisesti, nyt ollaan hakemassa sille lupaa. Hakijana on Siikaisjärven osakaskunta, kunta ei ole mukana muutoin kuin osakaskunnan kautta. Siikaisissa on käynnissä Lavasjärven kunnostus sekä Siikaisten Hirvijärven kunnostus- ja hoitohanke, joissa toteuttajina ovat osakaskunnat ja yhdistykset.

Kokoukseen osallistui 29 henkilöä.

2. Kalatiestrategia

Kalatalouspäällikkö Kari Ranta-aho Varsinais-Suomen ELY-keskuksesta kertoi kalatiestrategiasta. Esityksen aineisto: **Liite 1**

Valtioneuvosto hyväksyi vuonna 2012 periaatepäätöksen kansalliseksi kalatiestrategiaksi. Strategian tärkein tavoite on uhanalaisten ja vaarantuneiden vaelluskalakantojen elinvoimaisuuden vahvistaminen. Ajatuksena on painopisteen siirtäminen istutuksista kalojen luontaisen lisääntymiskierron ylläpitämiseen ja palauttamiseen. Esitellään Karvianjoen alueen toteuttamissuunnitelmia ja kunnostuskohteita. Kunnostusten tekoon päästään, kun löydetään toimiin rahoitusta.

Kalatiestrategia on valtakunnallinen, mutta vielä ei tiedetä, miten toimenpiteet priorisoidaan valtakunnallisesti. Karvianjoen vesistö on mielenkiintoinen, erityislaatuinen alue. Luontaislisääntymistä pyritään saamaan aikaan enemmän (elinympäristön kunnostus tärkeässä asemassa). Esimerkkinä vaikka Harjunpäänjoki, johon on panostettu, koska se on varsin merkittävä meritaimenen lisääntymisjoki. Sateet ovat tänä syksynä olleet vähäisiä, mikä tarkoittaa huonoja mahdollisuuksia kutemaan nousulle (taimenet ovat syyskutuisia).

Esityksen kartat: Pohjajoki: meritaimenen lisääntyminen onnistuu. Alueella toimii Ahlströmin kalastustuotepalvelut ja alaosassa on osakaskuntia, joten kalastusmatkailua voidaan kehittää sinnekin. Merikarvianjoki: matkailukalastus on elpynyt. Piilukosken kunnostus on saatu tehtyä. Karvianjoen yläosassa Kuuskoski on myös kunnostettu. Kynäsajoki ja Pomarkunjoki:

harkitaan, voidaanko vielä tehdä kunnostuksia. Eteläjoen ja Noormarkunjoen kunnostus: tulossa on iso hanke, jonka suunnitelmat ovat valmiina. Tällä hetkellä odotetaan Aluehallintoviraston ratkaisua sekä tietoa museovirastolta mahdollisista suojeltavista kohteista.

3. Merikarvianjoki – Niin lähellä, mutta niin kaukana arjesta

Toiminnanjohtaja Kimmo Puosi Merikarvianjoen Kalakierroksesta kertoi Merikarvianjoen kuulumisia. Esityksen aineisto: **Liite 2**

Merikarvianjoen Kalakierros on toiminut jo yli 20 vuotta. Tänä aikana Merikarvianjoki on noussut yhdeksi Etelä-Suomen suosituimmaksi kalastuskohteeksi. Joella on vuosien saatossa järjestetty kunnostustalkoita sekä tehty koneellisia kunnostustoimia, näistä viimeisimpänä Piinukosken kunnostus.

Merikarvianjoki oli vielä 1930-luvulla hyvä taimenjoki. Joen lohi- ja taimenkanta tuhoutui 1940–50-lukujen suurissa ruoppauksissa. Merikarvianjoen Kalakierros aloitti toimintansa 1990-luvun alussa. Aluksi panostettiin isoihin koskien kunnostuksiin (esim. Lankoski ja Puukoski). Tällä hetkellä käynnissä on Kalastusmatkailun investointi- ja kehittämishanke. Tänä päivänä Merikarvianjoki on yksi Etelä-Suomen suosituimmista kalastuskohteista. Rahat kalastusluvista käytetään suurilta osin kalaistutuksiin. Tänä vuonna on istutettu ainakin lohta.

Merikarvianjoen virtaamaan on toivottu kasvua (lähinnä Isojärven vedenpintaa nostamalla). Uusin kunnostuskohde Merikarvianjoella on ollut Piinukoski, jonka kalastajat ovat nyt löytäneet. Kunnostussuunnitelman teki suunnittelutoimisto Meisalmi, ja Apajax Oy toteutti. Varsinkin kosken alaosan kunnostus onnistui loistavasti ja sinne saatiin erittäin hyvä kutualue. Tulva-aikaan vesi on niin korkealla, että kunnostuksella ei ole vaikutusta veden virtaamaan.

4. Merikarvian kalastusmatkailun kehittämishanke

Kalastuskoordinaattori Christian Koivula Merikarvian kunnasta kertoi kalastusmatkailun kehittämistä. Esityksen aineisto: **Liite 3**

Merikarvianjoen ja Merikarvian merialueen investoinnin ja markkinoinnin kehittäminen.

Hanketta toteuttavat Merikarvian kunta ja Merikarvianjoen Kalakierros kevääseen 2014 saakka. Tavoitteina ovat muun muassa kalastusmatkailun lisääminen ja kalakantojen kehittäminen. Hanke jakaantuu kahteen eri osioon: investointiin ja markkinointiin. Investointiosiossa on rakennettu ja kunnostettu kalastusmatkailijoille laavuja, varastoja, huusseja jne. Lisäksi on tehty uusia teitä, kunnostettu vanhoja sekä rakennettu parkkipaikkoja ja lisätty opasteita. Piinukoskelle rakennettiin riippusilta ja Stäävitkoskeen on sellainen tulossa. Joelle on tehty yleissuunnitelma. Merikarvianjoen ja Tuorijoen käyttö- ja hoitosuunnitelman toteuttaa Apajax Oy. Markkinointiosiossa luodaan esitevihko. Esittelyvideo on tehty ja se on nähtävissä Merikarvianjoen nettisivuilla. Merikarvianjoen verkkosivut uusittiin kokonaan (www.merikarvianjoki.fi). Merikarvianjoella on myös omat Facebook-sivut (www.facebook.com/Merikarvianjoki). Jatkossa panostetaan mm. radiomainontaan ennen kalastuskauden alkua.

Harri Huuhtanen kertoi, että alivirtaama on koettu suureksi ongelmaksi varsinkin tänä vuonna ja hän toivoi, että veden virtaaman suunnitelmat saadaan ELYssä eteenpäin mahdollisimman pian. Vedenvirtaama on ongelma ja tähän tarvitaan yhteistyötä. Timo Pitkäranta mainitsi, että ojitus on myös ongelmana. Ilmoille emme voi mitään, mutta patojen kanssa voidaan sentään tehdä yhteistyötä.

5. Hankkeiden kuulumiset

Eri hankkeiden edustajat kertoivat ajankohtaisia kuulumisia.

Tapani Hänninen Hirvijärven kunnostusyhdistys ry: Hirvijärvi on mataloituva järvi, ja järvi-kaisla valtaa alaa. Käynnissä on EAKR-rahoitteinen kunnostus- ja hoitohanke (vuoden 2014 loppuun). Kesällä oli tarkoitus niittää 8 hehtaarin alue, mutta niittämään pystyttiin vain runsas 5 ha, koska vesi oli niin matalalla. Niiton toteutti Lännen Järviperkaus Oy. Edellis-kesänä ei niittoa olisi voinut tehdä tulvien vuoksi. Ensi kesänä jatketaan niittoa, jonka laajuus on riippuvainen vedenpinnasta. Ensi kesänä on tarkoitus myös tehdä järven pohjois-pään vedenkulun esisuunnitelma. Siellä Samminjoki tuo vettä Hirvijärveen vain tulva-aikana. Muulloin joki jatkaa suoraan Siikaisten kirkonkylää kohti. Tarkoituksena on kartoit-taa vaihtoehtoja, joilla kuivanakin aikana saadaan vettä järveen. Ruoppauksia ei olla ajatel-tu tehdä, mutta mökkiläiset saattavat ruopata omin varoin. Yhdistyksellä on omat verkkosi-vut (www.hirvijarvi.com).

Jorma Järvensivu Lavian kunnalta kertoi Lavian ja Karhijärven kuulumisia. Karhijärven kun-nostushanke päättyi huhtikuun lopussa. Suurempia kunnostustoimenpiteitä vuosina 2011–2012 olivat niitot (50 ha). Muita toimenpiteitä olivat koekalastukset, hoitokalastus ja allasko-keet. Hanke limittyi Karvianjoen tulevaisuustarkastelut -hankkeeseen (KarTuTa, julkaisu osoitteessa

https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/38734/SY_15_12_Vesienhoidon_suunnittelu_pdf?sequence=1). KarTuTa-hankkeessa asetettiin mm. 500 tonnin roskakalan poistosta-voite Karhijärvelle. Nyt järvellä on lähtenyt käyntiin uusi hanke, joka keskittyy hoitokalastuk-seen. Urakkasopimukset on tehty, tänä syksynä aloitetaan ja kalastukset jatkuvat ensi vuo-den syksyyn asti. Karhijärveen laskevista ojista otetaan vesinäytteitä. Karhijärven roskaka-lan poistoprojektissa on ongelmana se, että siitä on sovittava 160 osakaskunnan kanssa, ja niissä on useita osuuksien omistajia, joten lupien saaminen vie aikaa (ojanäytteiden ottami-nen ei vaadi omistajien lupia). (Pro Karhijärven verkkosivut: www.prokarhijarvi.arkku.net).

Jorma Järvensivu kertoi myös Kankaanpään kuulumisia. Ruokojärvellä on käynnissä kun-nostushanke. Ruoppaustyöt aloitettiin toteuttamalla Seppälänlahden perukkaan veneväylä ja laskeutusallas. Ruoppauksia jatkettiin Narvinlahden etelärannalla. Tänä syksynä ruoppa-ukset jatkuvat. Lisätietoja Ruokojärven omilta verkkosivuilta osoitteesta www.ruokojarvi.fi.

Tauko

6. Vesienhoidon ajankohtaiskatsaus

Ylitarkastaja Sanna Kipinä-Salokannel Varsinais-Suomen ELY-keskuksesta kertoi vesien-hoidon uusimmat kuulumiset. Esityksen aineisto: **Liite 4**

Pinta- ja pohjavesien tilan luokittelua on päivitetty toisen vesienhoitokauden 2016–2021 toimen-piteiden suunnittelua varten. Pohjavesien tilan luokittelu valmistui kesäkuussa ja pintavesien ekologinen luokittelu syyskuussa 2013. Vesienhoidon toimenpideohjelmien ja vesienhoitosuun-nitelmien päivittäminen on käynnistynyt, ja kuuleminen niistä alkaa vuoden kuluttua 1.10.2014.

Pintavesien ekologinen luokittelu on valmistunut (tiedote: <http://www.ely-keskus.fi/web/ely/-/pintavesien-uusi-ekologinen-luokitus-on-valmistunut-hyva-tilan-tavoitteesta-ollaan-jalijessa-varsinais-suomen-ely-keskus->, kartta: http://www.ely-keskus.fi/documents/10191/469374/Pintavesien+ekologinen+tila_Satakunta.pdf/07e8eb7f-39ca-4b7b-9004-882cf3a9c004).

Pohjavesien tila ja riskialueet 2013 (tiedote: <http://www.ely-keskus.fi/web/ely/-/lounais-suomen-pohjavesien-hyva-tila-on-vaarantunut-varsinais-suomen-ely-keskus->, kartta: http://www.ely-keskus.fi/documents/10191/469374/Pohjavesi_Luokitus2013_VAR.pdf/2fc61fc8-ec00-4dd1-b330-862490d9e5cd). Pintaveden tila -kartta: Karvianjoen vesistöalueen pintavedet ovat pääosin välttävissä tai tyydyttävissä tilassa. Pintavesien luokittelu perustuu tyypittelyyn vesistön luontaisten ominaisuuksien mukaan. Se selittää kartassa olevat erikoisuudet, esim. miksi järvi ja joki voivat olla eri tilassa (lisätietoja: http://www.ymparisto.fi/fi-FI/Vesi_ja_meri/Pintavesien_tila/Pintavesien_tyyppittely).

Satavesi-ohjelma

Karvianjoki-ryhmä
Muistio 2/2013

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Vesien tilaan voi tutustua tarkemmin Suomen ympäristökeskuksen uuden karttapalvelun kautta: www.ymparisto.fi >Vesi ja meri > Pintavesien tila ja siellä sivun oikeassa reunassa Vesien tila-karttakäyttöliittymä (suoraosoite: <http://www.wp3.ymparisto.fi/silverlightviewer/?Viewer=VemuPilotti>).
Järviwikistä (www.jarviwiki.fi) löytyvät yli 100 hehtaarin järvien vedenlaadun seurantatiedot VAR ELY:n alueella (ei valtakunnallisesti) järven nimellä.

Kemiallisen tilan luokittelua tehdään vielä. Sen on tarkoitus valmistua vuodenvaihteessa.

6. Ajankohtaista VELHO-hankkeessa ja Satavesi-ohjelmassa

Koordinaattori Johanna Rinne Varsinais-Suomen ELY-keskuksesta kertoi ajankohtaiset kuulumiset VELHOsta ja Satavedestä. esityksen aineisto: **Liite 5**

VELHO-hanke jatkuu vielä vuoden 2014 kesäkuuhun. Hankkeessa on tehty pienimuotoisia pilot-titoimia neljällä Natura 2000 -alueella Satakunnassa. Artikkelit Selkämeren taustakuormituksen mallintamisesta (VELHO:n pilottihanke) on julkaistu syyskuussa Vesitalous-lehdessä. Kesällä on valmistunut uusi rantojenkäyttöopas "Rytinää ruovikoihin, välkettä vesiin". Julkaisu on saatavilla: <http://urn.fi/URN:ISBN:98-952-257-773-3>.

Vesienhoidon vapaaehtoisten organisaatioiden toimintamallianalyysi on valmistumassa. Raportti julkaistaan tulevien kuukausien aikana. VELHO-hankkeessa tehdyt Natura 2000 -alueiden hoito- ja käyttösuunnitelmat julkaistaan alkuvuonna 2014.

Ympäristöministeriön Ravinteiden kierrättämisen edistämisen hankerahat ovat haettavissa 1.11.2013 saakka. Tässä hankehaussa painotetaan lannan ravinteiden kierrätyksen tehostamista ja erityisesti siihen liittyvää logistiikkaa. Lisätietoja: [http://www.ym.fi/fi-FI/Luonto/Itameri_ ja_merensuojelu/Haku_Hankkeet_ravinteiden_kierrätyksen_e\(26120\)](http://www.ym.fi/fi-FI/Luonto/Itameri_ ja_merensuojelu/Haku_Hankkeet_ravinteiden_kierrätyksen_e(26120))

Suomen vesistökuunnostusverkosto on vuonna 2011 perustettu, kaikille avoin yhteydenpitofoorumi, joka välittää tietoa ja kokemuksia järvien, virta- ja pienvesien sekä merenlahtien kunnostuksesta. Vesistökuunnostusverkoston uutiskirjeen voi tilata osoitteesta:

<http://mmm.multiedition.fi/syke/vesistokunnostusverkosto/tilaus/index.php>

8. Mahdolliset muut asiat

Anne Savola mainitsi, että näyttää nyt siltä, että ympäristöhankkeille on luvassa rahoitusta koko ajan vähemmän.

9. Seuraava kokous

Seuraava kokous järjestetään Laviassa ti 1.4.2014 klo 14–16 (tarkempi paikka sovitaan myöhemmin).

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 19:35.

Muistion laati Kati Saarni

Muistio ja liitteet ovat nähtävissä Satavesi-ohjelman Internet-sivustolla osoitteessa: www.ymparisto.fi/satavesi